

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Etikai és szakmai integritás

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Pszichológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Etikai és szakmai integritás				A tantárgy kódja		PLX00021			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Kanyaro Kinga adjunktus								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Kanyaro Kinga adjunktus								
2.4. Tanulmányi év		1	2.5. Félév		1	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		DS

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					33 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					11
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					33
3.8. A félév összórászám					75
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	(Cfct1) A pszichológia szakterületének alapvető fogalmaival való műveletvégzés annak érdekében, hogy (RAI) azonosíthatók legyenek a szükségletek, tisztázható legyen a szerződés/feladatok tartalma, valamint meghatározhatók legyenek a célok a pszichológus–ügyfél kapcsolat keretében, szupervízió mellett (az ügyfelek lehetnek egyének, csoportok, szervezetek, közösségek vagy társadalmak, különböző kontextusokban/szituációkban), az etikai normák betartásával. (Cfct4) Pszichológiai értékelés egyéni/csoportos/közösségi/társadalmi szinten, (RAI) a pszichológiai értékelések és/vagy intervenciók, szolgáltatások, termékek jellemzőinek, eredményeinek, hatásainak és következményeinek értékelése révén, szupervízió mellett. Az értékelések eredményeként szükség esetén a folyamat megvalósítása során (formatív értékelés) és a végén (szummatív értékelés) is sor kerülhet az eljárások felülvizsgálatára. Szükség esetén ez visszalépést jelenthet az 1. szakaszhoz (szükségletelemzés és célkitűzés), majd a folyamat újrakezdését. (Az eredménymutatók közé tartozhat a megbízhatóság, érvényesség, hasznosság, hatás, nyereség, hatékonyság stb., a kontextus és az értékelés célkitűzései függvényében.)
Transzverzális kompetenciák	(CF1) A pszichológia területére jellemző értékorientációkra épülő szakmai etikai elvek és normák alkalmazása azáltal, hogy (RAI) a hallgató ismeri és operacionalizálja az etikai alapelveket a pszichológusi magatartásban; felismeri és megoldja az etikai dilemmákat, valamint a szakmai standardoktól való eltéréseket a szakmai gyakorlatban és a kutatásban; megfelelő döntéshozatali és minőségirányítási megközelítést alkalmaz, szakmai szupervízió mellett. (CF2) A pszichológia területére jellemző interperszonális kapcsolatok és kommunikáció megvalósítása azáltal, hogy (RAI) a hallgató képes munkakapcsolati szövetséget kialakítani; mások perspektíváját elfogadni és tapasztalataikat felismerni; saját gondolatait és szakmai hozzájárulását kifejezni, valamint információkat megosztani ügyfelekkel, más szakemberekkel és a szélesebb nyilvánossággal; továbbá megfelelően kezeli a szakmai és személyes határokat, szakmai szupervízió mellett.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	Hallgató: - Cfct1 a) logikusan és összefüggően leírja a pszichológia tudományának alapelveit, a szakmai gyakorlat keretében, az etikai normák betartásával.
Képességek	A hallgató képes arra, hogy: - Cfct1 d) kritikusan elemezze a tudományos szakirodalomból, orvosi/oktatási/szervezeti dokumentumokból, az érintettek elemzéséből és más elérhető forrásokból származó információkat, amikor pszichológiai szolgáltatásokat nyújt kliensek számára. - Cfct4 b) összegyűjtse és megfelelően értelmezze az értékelési adatokat a minőségi, etikai kritériumok és az értékelés célkitűzései szerint, figyelembe véve a kulturális kompetenciákat.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni annak érdekében, hogy: - Cfct1 a) következetesen alkalmazza a pszichológiai diagnosztikai folyamatok tervezésében a specifikus szabályokat, standardokat és módszertanokat, szupervízió mellett, az etikai normák betartásával. - CF2 e) elsajátítja a szigorú, hatékony és felelős munkavégzés stratégiáit, a pontosságot és a személyes felelősségvállalást az eredményekért, a szakmai etikai kódex alapelvei, normái és értékei alapján, amelyeket alkalmazni fog a pszichológiai szolgáltatások kedvezményezettjeivel való kapcsolatban. - CF2 b) világosan és etikusan, a közönséghez igazodva kommunikálja a pszichológiai következtetéseket és ajánlásokat – akár szakemberek, kliensek, akár a szélesebb nyilvánosság számára – szupervízió mellett.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A pszichológusi hivatás gyakorlásában érvényes etikai alapelvek bemutatása.
--------------------------------------	---

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Az etika és a morál fogalmainak megismertetése - A pszichológusi hivatás etikai kódexének megismertetése - A deontológiai alapelvek megismertetése a pszichológiai intervenciók során - A deontológiai alapelvek megismertetése a kutatási tevékenységekben
-------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Etikai bevezető fogalmak. Filozófiai alapelvek az etikában	Bemutató, irányított felfedezés	
2. Az A.P.A. általános alapelvei	Bemutató, irányított felfedezés	
3. A döntéshozatal racionális és intuitív modellje. Az etikai érvelés lépései	Bemutató, irányított felfedezés	
4. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: szakmai kompetencia	Bemutató, irányított felfedezés	
5. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: klienssel való kapcsolat, többszörös kapcsolatok, titoktartás	Bemutató, irányított felfedezés	
6. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: nyilvánosság és nyilvános nyilatkozatok	Bemutató, irányított felfedezés	
7. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: kutatás	Bemutató, irányított felfedezés	
8. Etikátlan kísérletek (tanulmányok) a pszichológiában	Bemutató, irányított felfedezés	
9. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: publikációk	Bemutató, irányított felfedezés	
10. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: oktatás és képzés	Bemutató, irányított felfedezés	
11. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: értékelés és diagnosztika	Bemutató, irányított felfedezés	
12. Az A.P.A. etikai sztenderdjei: pszichológiai intervenciók	Bemutató, irányított felfedezés	
13. A Romániai Pszichológusok Kollégiumának (COPSI) etikai és deontológiai kódexe	Bemutató, irányított felfedezés	
14. Etikai kódexek – összehasonlító elemzés	Bemutató, irányított felfedezés	

Kötelező könyvészet

- APA. (1993). Guidelines for providers of psychological services to ethnic, linguistic, and culturally diverse populations. American Psychologist, 48, 45-48.
- <http://www.apa.org/pi/oema/resources/policy/provider-guidelines.aspx>
- APA (2017). Ethical principles of psychologists and code of conduct. American Psychological Association <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>
- COPSI (2013). Codul deontologic al profesiei de psiholog. Colegiul Psihologilor din Romania <http://www.copsi.ro>
- European Federation of Psychologist's Associations (2005). Meta-code of Ethics.
- Ford, S. & Hecker, L. (2015). Ethical and Legal Considerations When Counselling Children and Families. Australian and New Zealand Journal of Family Therapy, 36, 450-464.
- Macleod, C.I. & Mnyaka, P. (2018). The Palgrave Handbook of Ethics in Critical Research, 1-47.
- Pinker, S. (2008) The moral instinct. The New York Times Accessible online at <http://www.nytimes.com/2008/01/13/magazine/13Psychology.html>
- Samuel Knapp, S., Handelsman, M.M., Gottlieb, M.C. & VandeCreek, L. D. (2013). The Dark Side of Professional Ethics. Professional Psychology: Research and Practice, 44, 371-377.
- Sternberg, R. J. (2012). A model for ethical reasoning. Review of General Psychology, 4, 319 – 326.

Ajánlott könyvészet

- Australian Psychological Society. APS Code of Ethics
- British Psychological Society (2018). Code of Ethics and Conduct.
- Haidt, J. (2001). The Emotional Dog and Its Rational Tail: A Social Intuitionist Approach to Moral Judgment. Psychological Review, 108, 814-834.
- Leach, M.M. & Harbin, J. (2010). Psychological Ethics Codes: A Comparison of Twenty-four Countries. International Journal of Psychology, 32, 181-192.
- <http://www.iupsys.net/about/governance/universal-declaration-of-ethical-principles-for-psychologists.html>

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Etikai és morális bevezető fogalmak. Alkalmazások	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
2. Az A.P.A. általános alapelvei – gyakorlati alkalmazások	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
3. Az etikai érvelés lépései – gyakorlati alkalmazások	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	

4. Szakmai integritás	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
5. Kapcsolat a klienssel, titoktartás, tájékoztatás és a beleegyezés megszerzése, többszörös kapcsolatok – etikai dilemmák	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
6. Nyilvánosság és nyilvános nyilatkozatok; díjazás és adatkezelés – etikai dilemmák	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
7. Klasszikus pszichológiai kísérletek etikai elemzése	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
8. Szakdolgozatok etikai elemzése	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
9. Az A.P.A. deontológiai alapelveinek és standardjainak alkalmazása az oktatásban. Esettanulmányok	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
10. Az A.P.A. deontológiai alapelveinek és standardjainak alkalmazása a speciális nevelésben. Esettanulmányok	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
11. Az A.P.A. deontológiai alapelveinek és standardjainak alkalmazása szervezetekben, HR-ben. Esettanulmányok	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
12. Az A.P.A. deontológiai alapelveinek és standardjainak alkalmazása a viselkedés funkcionális elemzésében. Esettanulmányok	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
13. Az A.P.A. deontológiai alapelveinek és standardjainak alkalmazása a pszichológiai értékelés és diagnosztika folyamatában	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
14. Az A.P.A. deontológiai alapelveinek és standardjainak alkalmazása	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
Kötelező könyvészet - Lind, G. (2008). The meaning and measurement of moral judgment competence. A dual-aspect model. In: Daniel Fasko, Jr. & Wayne Willis, eds. Contemporary philosophical and psychological perspectives on moral development and education, 185-220. Cresskill: Hampton Press. - Maibom, H. (2010). What Experimental Evidence Shows Us About the Role of Emotions in Moral Judgment https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2010.00341.x - Varga K. (2009). Pszichológus etika – 99 dilemma tükrében. Medicina Könyvkiadó, Budapest Ajánlott könyvészet - DiLillo, D., & Gale, E. B (2011). To google or not to google. Graduate Students use of the Internet to access personal information about clients. Training in Education and Professional Psychology, 3, 160 -166. - Knapp, S., VandeCreek, L.D., Handelsman, M. M.& Gottlieb, M. (2013). Professional Decisions and Behaviors on the Ethical Rim. Professional Psychology: Research and Practice, 44, 378-383.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Az előadás- és szemináriumi témák a szakterület alap- és alkalmazott kutatásának aktuális kérdéseit érintik, feldolgozásuk pedig a legfrissebb szakirodalmi eredményekre épül. A tantárgy tematikája továbbá lefedi a pszichológia és a pszichopedagógia alkalmazásai szempontjából releváns alapfogalmakat, amelyek megfelelnek a munkaerőpiac elvárásainak és a szakmai közösség sztenderdjeinek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	60 %
10.5 Szeminárium / Labor	Évközbéli felmérés	Félévi feladat (etikai dilemmák gyűjtése/ kísérletek elemzése)	40 %

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Amennyiben a hallgató a 10.4-es pontban szereplő vizsgarésznél nem éri el az átmenő érdemjegyet (5,00), a vizsga nem tekinthető sikeresnek, még akkor sem, ha teljesítette a 10.5-ös pontban előírt feladatokat.

Az előadásokon, szemináriumokon vagy gyakorlati órákon (labor, gyakorlat, projekt stb.) a megengedett hiányzások száma – indokolt vagy indokolatlan – nem haladhatja meg az óraszám 15%-át. A tanórákról való távolmaradás a hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd az ECTS szabályzatot).

Az írásbeli munka(k) beadása és bemutatása kötelező, ezek az vizsgán való részvétel előfeltételei. Maximális pontszámot kizárólag a határidőre beadott munkák kaphatnak (a határidőt a tantárgy felelőse állapítja meg). A türelmi időszakban (a

határidőtől számított 7 napon belül) beadott munka elfogadható, de alacsonyabb pontszámot érhet. A türelmi időn túl beadott munka, amennyiben eléri az átmenő jegyet, 0 pontot ér a végső jegyben, de a hallgató jogosulttá válik a vizsgán való részvételre. A félév során előírt feladatok a vizsgaidőszakban is beadhatók, azonban ezek nem számítanak bele a végső jegybe, csupán vizsgára bocsátást biztosítanak.

Azok a hallgatók, akik a rendes vizsgaidőszakon kívüli (nyitott, pót- vagy helyrehozó) vizsgaidőszakban kívánnak vizsgázni, kötelesek teljesíteni a félév során előírt valamennyi követelményt (órarendi jelenlét, részvizsgák, feladatok, projektek stb.).

Minden plágium, másolás, azonos dolgozat, illetve bármilyen inspiráció, együttműködés vagy átvétel csalásnak minősül; az érintett hallgató(ka)t ebben az esetben 1,00 (egyes) jeggyel kell értékelni. A vizsgán elkövetett csalás a hallgató tanulmányokból való kizárásával (exmatrikuláció) jár.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025.04.22

Előadás felelőse:
Dr. Kanyaro Kinga, adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Kanyaro Kinga, adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.04.25

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya, docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.